

BİR TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET KONUSUNDAKİ GÖRÜŞ VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Hüseyin KAFADAR*

Kerem SEHLİKOĞLU**

Öz

Bu çalışmada kadına yönelik şiddet konusunda sağlık hizmeti sunumunda farkındalığın artırılmasını amaçladık. Etik kurul onayı alındıktan sonra tıp 4. ve 5. sınıf öğrencilerinden ankete katılmayı kabul edenler çalışmaya dâhil edildi. Çalışmaya her sınıftan 46'sar kişi olmak üzere toplam 92 öğrenci katılmıştır. Bu çalışmada yer alan katılımcıların 50'sinin kadın (%54,3), 42'sinin (%45,7) erkek olduğu belirlendi. Çalışmadaki öğrenciler 21-30 yaş aralığında olup; yaş ortalamaları $22.76 \pm 1,39$ olarak tespit edildi. Kadın katılımcıların %20,0'si, erkeklerin ise %2,4'ü karşı cinsten doğmuş olmayı isteyeceği belirlendi. Erkek katılımcıların %47,6'sı ve kadınların %88,0'ı "Erkek istemiyorsa kadın çalışmamalıdır" görüşüne katılmadıkları tespit edildi. Şiddet fiziksel, psikolojik, sosyokültürel ve ekonomik maliyeti de olan çok katmanlı bir halk sağlığı sorunudur. Dünyada ve ülkemizde kadına yönelik şiddetin bir halk sağlığı sorunu haline geldiği göz önüne alındığında, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için çok yönlü, interdisipliner ve kurumlararası yeni önlemlerin alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, şiddet, öğrenci algısı, adli tıp.

* Dr. Öğr. Üyesi, Adiyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Ana Bilim Dalı, Adiyaman.
dr.hkafadar@gmail.com

** Uz. Dr., Adiyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı, Adiyaman.
keremsehlik@hotmail.com

DETERMINATION OF OPINIONS AND ATTITUDES VIOLENCE AGAINST WOMEN OF A SCHOOL OF MEDICINE STUDENTS

Abstract

We goaled to determine to increase the awareness of violence against women in health service. After approval of the Ethics Committee taken, those the 4th and 5th grade students who accepted to participate in the survey were included in the study from. With 46 students each, a total of 92 students each grade students participated in the survey. Of the participants in this study, 50 (54.3%) were women and 42 (45.7%) were men. The students in the study are between the ages of 21-30; the mean age was 22.76 ± 1.39 . It was determined that 20.0% of the female participants and 2.4% of the men would want to be born the opposite gender. It was found that 47.6% of male participants and 88.0% of women disagreed with the statement "Women should not work if the man does not want it". Violence is a multi-layered public health problem with physical, psychological, sociocultural and economic costs. Considering that violence against women in the world and in our country has become a public health problem. We believe that multidirectional interdisciplinary and institutional perspective new measures should be taken in order to prevent violence against women.

Keywords: *Violence against women, violence, student perception, forensic medicine.*

1. GİRİŞ

Şiddet; üstünlüğünü kabul ettirme, yönetme, hâkimiyet kurma amacı ile yasal olmayan, etik ve etik değerlerle bağdaşmayan güçlü ve etkili eylemlerde bulunma şeklinde karşımıza çıkabilir (Aziz, 1994; Kanbay vd, 2012). Bazen de bu eylemler engelleme, yapılanı boşa çıkarma, değersizleştirme ve itibarsızlaştırmadan başlayarak kişi veya gruplara yönelik bilinçli olarak yıkıcı ve yok edici eylemleri de kapsamaktadır (A research team, 2015; Ellsberg vd, 2008; WHO, 2005).

Şiddetin eyleminin temelinde yer alan saldırganlık dürtüsü, farklı formlarda karşımıza çıkabilir. Agresif davranış modelinde çeşitli iç ve dış etmenler rol oynamakla birlikte çoğunlukla öğrenilen bir davranış modeli olduğu kabul edilmektedir. Bunun tersi de doğrudur. Yani saldırgan olmama ve öfke kontrolü de öğrenilebilen bir davranış modelidir (Akbağ ve Barakas, 2010; Efe ve Ayaz, 2010). İletişim teknolojisinin çok hızlı gelişmesi ve iletişim araçlarının günlük yaşamımızda çok yaygın olarak kullanılmasının toplum üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri fazla olmuştur (Akbağ ve Barakas, 2010; Efe ve Ayaz, 2010). Kitle iletişim araçları, sosyal medya ve bireysel paylaşım yolu ile bir olay veya bir haber büyük kitlelere ulaşabilmektedir. Örneğin kötü örnek teşkil edecek bir olay (kadına şiddet veya cinayet) iletişim araçları ile çok kişiye ulaştırılmaktadır. Yine reklam ve/veya diğer pornografik paylaşımlarla kadın bedeninin topluma olumsuz sunulması algıyı cinsel obje şekline çevirebilmektedir. Bu da erkeğin kadına bakış açısında olumsuz etkilere neden olabilmektedir (Aziz, 1994).

Şiddet; sözel, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel açıdan uygulanan, kişiye beden veya duygusal açıdan acı-elem veren ve insan onuru ile bağdaşmayan tüm eylemleri tanımlamaktadır. Kişiyi bu tür eylemlere maruz bırakma ya da maruz bırakma tehdidinde bulunma şeklinde olabileceği gibi, zorlama şeklinde ve keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma, eğitim alma ve çalışma-üretme hakkının engellenmesi eylemlerini de kapsayabilmektedir (Güler, 2010; UDHR, 2018; BM 2000). Kadına yönelik şiddet ise; yukarıda sayılan insan onuru ile bağdaşmayan eylemlerin cinsiyete dayalı olarak gerçekleştirilmesi şeklinde tanımlanabilir (Akbağ ve Barakas, 2010; Efe ve Ayaz, 2010).

Kadına yönelik şiddet son yıllarda önem kazanmaya başlamış ve bir halk sağlığı sorunu haline gelmiş bir konudur. Çok yönlü bir kavram olarak karşılaştığımız kadına şiddetin sınırları ve sınıflandırılması da değişik biçimlerde yapılmaktadır (Aziz, 1994; Güler, 2010). Toplumsal yapı özelliklerine göre hangi davranışların

şiddet olarak kabul edileceği farklılık göstermekle birlikte temel İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesinde de belirtildiği üzere insan onuruyla bağdaşmayan eylemler olarak tanımlayabiliriz (UDHR, 2018).

Dünyada ve ülkemizde kadına yönelik şiddetin bir halk sağlığı sorunu haline geldiği göz önüne alındığında, kadına yönelik şiddetin belirlenmesinde sağlık çalışanlarının önemli bir yeri vardır (Altınay ve Arat, 2007; Djikonovic, 2010).

Bu çalışmada Tıp Fakóltesi dönem 4 ve 5 öğrencilerine kadına yönelik şiddet konusunda algı düzeylerini belirlemek üzere anket çalışması yapıldı. Çalışma verileri sağlık hizmeti sunumunda önemli bir yeri olan doktor adaylarının algı düzeyini yansıttığından, çalışmamızın literatüre katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

2. YÖNTEM

Bu çalışma Adıyaman Üniversitesi 2017- 2018 eğitim ve öğretim yılında Tıp Fakóltesi 4 ve 5. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin kadına yönelik şiddet konusundaki görüş ve tutumlarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı nitelikte yapılmıştır. Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakóltesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan çalışma için 2017 Aralık ayında etik kurul onayı alınmasından sonra 4. ve 5. sınıf öğrencilerinden ankete katılmayı kabul eden öğrenciler çalışmaya dâhil edildi. Dönem 5 öğrencilerinden çalışmaya katılmayı kabul eden 46 öğrenci bulunması üzerine dönem 4 öğrencileri arasından da eşit sayıda katılım hedeflenerek basit rastgele şekilde seçilen ve çalışmaya katılmaya gönüllü onam veren 46 öğrenci dâhil edilerek çalışma örneklemini toplamda 92 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılar zaman zaman staj veya sınav dönemlerinde olmaları nedeniyle irtibat kurularak, müsait oldukları zamanlarda bir araştırmacı kontrolünde anketler uygulanmıştır. Öğrencilere anketin yapılması öncesinde çalışmanın amacı ve anketin uygulanışı hakkında bilgilendirme yapılarak yazılı onam verenler çalışmaya dâhil edilmiştir. Gönüllü

olarak anket çalışmasına onam vermeyenler ve tıp fakültesi 4. veya 5. sınıf öğrencisi olmayanlar çalışmaya dâhil edilmedi.

Araştırmacılar tarafından konu ile ilgili literatür taramalarından faydalanılarak iki bölümden oluşan anket formu hazırlandı. Ankette birinci bölüm 15 sorudan oluşmakta ve katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yöneliktir. Bölüm – 2 ise, Kadına Şiddet Konusunda Görüş ve Tutumların Belirlenmesine yönelik olarak 34 sorudan oluşmaktadır. Uygulanan ankette katılımcılardan fikrim yok, katılıyorum ve katılmıyorum şeklinde cevaplar alındı. Bu bölümde hedeflenen tıp fakültesi 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin kadına şiddet konusunda algı düzeyleri belirlendi.

Çalışmada kategorik değişkenler frekans ve yüzde, tanımlayıcı istatistikler ve sürekli değişkenler ise ortalama \pm standart sapma olarak verilmiştir. Kategorik değişkenler gruplandırılarak, yüzdeleri hesaplandı ve frekansları karşılaştırmak için uygunluğa göre Pearson'ın ki-kare veya Fisher'in kesin testi kullanıldı. Uygulanan anketteki görüş ve tutumlara "fikrim yok" cevabı veren katılımcıların sayısal azlığı görülerek ilgili görüş ve tutumda "katılıyorum" veya "katılmıyorum" cevaplarından hangisi sayısal olarak düşükse, düşük olan iki cevap birlikte değerlendirilerek 2x2 çapraz tablo yapılarak frekanslar karşılaştırılmıştır. Tüm istatistiksel analizler, tablolar ve grafikler SPSS 22 (IBM Corp, Armonk, NY) programı kullanılarak yapıldı. P değeri $<0,05$ olanlar anlamlı olarak kabul edildi. Gruplar arasındaki ilişkinin varlığı istatistiksel açıdan ortaya konuldu.

2.1. Bulgular

Bu çalışmada yer alan katılımcıların 50'si kadın (%54,3), 42'si (%45,7) erkek olduğu belirlendi. Çalışmadaki öğrenciler 21-30 yaş aralığında olup; yaş ortalamaları $22,76 \pm 1,39$ olarak tespit edildi. Katılımcıların 87'sinin bekâr, 3'ünün nişanlı, 2'sinin evli oldukları görüldü. Bekâr bireylerin 57'sinin görüştüğü kimse

(flört) olmadığı, 30'unun ise olduğu anlaşıldı. Katılımcıların %43,5'inin şehirlerde, %28,3'ünün büyükşehirlerde, %15,2'sinin köy/beldelerde ve %13,0'ünün ilçelerde 15 yaşlarına kadar yaşadıkları; 60'ının Devlet Anadolu Liselerinden, 16'sının Devlet Fen Liselerinden, 11'inin diğer devlet liselerinden, 5'inin ise özel liselerden mezun oldukları gözlemlendi. Öğrencilerin %82,6'sının çekirdek, %17,4'ünün geniş ailede büyüdükleri ve/veya halen yaşadıkları tespit edildi. Katılımcıların evlerinin toplam gelir düzeylerine bakıldığında; %59,8'inin 2000-5000 TL aralığında, %20,7'sinin 2000 TL altında, %19,6'sının ise 5000 TL ve üzerinde olduğu saptandı. Katılımcıların %63,0'ünün annelerinin, %34,8'inin babalarının eğitim düzeyleri ilköğretim mezunu ve aşağı düzeyde olduğu, %73,9'unun annelerinin çalışmadığı saptandı.

Öğrencilerin %83,7'si (n=77) konuyla ilgili daha önce herhangi bir eğitim almadığını belirtti. Kadın katılımcıların %20,0'i, erkeklerin ise %2,4'ü karşı cinsten doğmuş olmayı isteyeceği belirlenmekle, kadınların anlamlı olarak "karşı cinsten doğmuş olmayı isterdim" bölümünü işaretlediği saptandı (χ^2 : 6,731, SD:1, p=0,009). Çalışmaya katılan tüm öğrencilerden yalnızca biri tercih şansı olması durumunda çocuğunun kız olmasını istemediğini belirtmekle; her iki cinsiyetten katılımcıların da "çocuğumun hangi cinsten olduğu fark etmez" görüşünde olduğu tespit edildi (p=1,000).

Tüm katılımcıların "Kadına yönelik şiddetin olması beni rahatsız eden bir durumdur" ve katılımcıların %98,9'unun "Kadına şiddet önemli bir halk sağlığı sorunudur" şeklinde görüş belirttikleri saptandı. Erkek öğrencilerin %64,3'ü "Bazı durumlarda şiddete başvurmak çözüm yolu olabilir" düşüncesine katılmazken, kadın öğrencilerde bu oranın %94,0 olduğu saptandı. Erkeklerin daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edildi (χ^2 : 12,807, SD:1, p<0,001). Aynı doğrultuda erkek öğrencilerin %66,7'si "Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli

sebepleri olabilir” görüşüne katılmazken, kadın öğrencilerin ise tümünün katılmadığı saptandı. Kadınlara göre erkeklerin istatistiksel olarak anlamlı daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları tespit edildi (χ^2 : 19,658, SD:1, $p<0,001$). Kadın öğrencilerin %78,0'ı, erkeklerin ise %57,1'i “Kadın erkek eşitliğine inanırım” fikrindeyken, erkeklerin kadınlara göre anlamlı olarak daha düşük oranda bu görüşe katıldıkları gözlemlendi (χ^2 : 4,600, SD:1, $p=0,032$). “Çocukların bakımının erkekten ziyade kadının öncelikli görevidir” (χ^2 : 42,479, SD:1, $p<0,001$), “Erkeklerin ev işi yapması gerekmez” (χ^2 : 9,263, SD:1, $p=0,002$), “Kadın kocasından önce eve gelmelidir” (χ^2 : 17,580, SD:1, $p<0,001$) düşüncelerine kadınların anlamlı olarak daha yüksek oranda katılmadıkları saptandı. Bu görüşlerde de yine benzer şekilde iki cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu. Erkek katılımcıların %14,3'ü “Kadın bir yere gideceği zaman eşinden izin almalıdır” düşüncesine katılmazken, kadın katılımcılarda bu oranın %68,0 olduğu saptanmıştır. Erkeklerin anlamlı olarak daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları tespit edildi (χ^2 : 26,799, SD:1, $p<0,001$) (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumlar	Katılıyorum				Katılmıyorum				Fikrim Yok				p değeri
	Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Kadına yönelik şiddetin olması beni rahatsız eden bir durumdur.	42	100.0	50	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	.&
Kadına şiddet önemli bir halk sağlığı sorunudur.	41	97.6	50	100.0	-	-	-	-	1	2.4	-	-	.457*
Bazı durumlarda şiddete başvurmak çözüm yolu olabilir.	7	16.7	-	-	27	64.3	47	94.0	8	19.0	3	6.0	.000
Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli sebepleri olabilir.	7	16.7	-	-	28	66.7	50	100.0	7	16.7	-	-	.000
Şiddet gören kadın başkaları ile bu durumu paylaşmamalıdır.	2	4.8	4	8.0	36	85.7	46	92.0	4	9.5	-	-	.503*
Kadın erkeğin kontrolü altında olmalıdır.	13	31.0	1	2.0	22	52.4	49	98.0	7	16.7	-	-	.000
Kocandır hem sever hem döver görüşüne inanırım.	1	2.4	-	-	33	78.6	50	100.0	8	19.0	-	-	.001*
Kadınların her türlü iş kolunda çalışmasını doğru bulmuyorum.	17	40.5	4	8.0	21	50.0	44	88.0	4	9.5	2	4.0	.000
Kadın kocasından önce eve gelmelidir.	13	31.0	2	4.0	20	47.6	44	88.0	9	21.4	4	8.0	.000
Erkekler kadınlardan daha fazla eğitim görmelidir.	4	9.5	-	-	32	76.2	49	98.0	6	14.3	1	2.0	.001
Kadın bir yere gideceği zaman eşinden izin almalıdır.	32	76.2	11	22.0	6	14.3	34	68.0	4	9.5	5	10.0	.000

Çocukların bakımı erkekten ziyade kadının öncelikli görevidir.	26	61.9	2	4.0	12	28.6	47	94.0	4	9.5	1	2.0	.000
Erkeklerin ev işi yapması gerekmez	-	-	2	4.0	31	73.8	48	96.0	11	26.2	-	-	.002
Kadın erkek eşitliğine inanırım	24	57.1	39	78.0	10	23.8	9	18.0	8	19.0	2	4.0	.032
Kızını dövmeden dizini döver sözünün doğru olduğuna...	9	21.4	2	4.0	25	59.5	48	96.0	8	19.0	-	-	.000

& Sabit değişken olması nedeniyle hesaplanmadı.

* Fisher'in kesin testi kullanılmıştır.

Ekonomik Şiddete Yönelik Tutumlar	Katılıyorum				Katılmıyorum				Fikrim Yok				p değeri
	Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Kadınların çalışıp para kazanması gerekmez.	3	7.1	3	6.0	30	71.4	46	92.0	9	21.4	1	2.0	.010
Erkek istemiyorsa kadın çalışmamalıdır.	9	21.4	3	6.0	20	47.6	44	88.0	13	31.0	3	6.0	.000
Erkek evi geçindirmek durumundadır.	35	83.3	23	46.0	4	9.5	20	40.0	3	7.1	7	14.0	.001
Kadın elindeki parayı dilediği gibi harcayabilir.	11	26.2	28	56.0	22	52.4	18	36.0	9	21.4	4	8.0	.004
Kadının erkekten fazla para kazanması doğru değildir.	8	19.0	3	6.0	27	64.3	46	92.0	7	16.7	1	2.0	.001

"Kadın söz dinlemiyorsa erkeğin onu dövmesi sorunu çözebilir" (n=86, %93,5), "Tartışma sırasında öfke nedeniyle şiddet normaldir" (n = 85, %92,4) ve "Kadınlar kesinlikle ailelerinin istedikleri erkek ile evlenmelidir" (n = 85, %92,4) tutumlarına katılımcıların büyük çoğunluğu katılmadıklarını bildirmişlerdir. İlginç şekilde katılımcıların %93,5'i (n=86) ufak tartışmaların her evde olabileceği görüşünde olduklarını belirtmişlerdir. Ek olarak erkeklerin sadece %47,6'sının "Bazı durumlarda kadına bağırıp çağırmak normaldir" fikrine katılmaması dikkat

çekici olarak değerlendirildi (Tablo 3). Öğrencilerin büyük çoğunluğunun cinsel şiddete yönelik tutumlara katılmadıkları saptandı (Tablo 4).

Katılımcılar tıp eğitim-öğretiminde okumuş olduğu döneme göre gruplandırılarak incelendiğinde; dönem 4 öğrencilerinin %84,8'i "Bazı durumlarda şiddete başvurmak çözüm yolu olabilir" düşüncesine katılmazken, dönem 5 öğrencilerinde bu oranın %76,1 olduğu saptanmakla, iki grup arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlemlendi (χ^2 : 1,105, SD:1, $p=0,293$). Benzer şekilde dönem 4 öğrencilerinin %91,3'ü "Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli sebepleri olabilir" görüşüne katılmazken, dönem 5 öğrencilerinin ise %78,3'ünün katılmadığı anlaşılmakla; iki dönem arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı anlaşıldı (χ^2 : 3,033, SD:1, $p=0,082$). Farklı olarak dönem 5 öğrencilerinin %84,8'i "Tartışma sırasında öfke nedeniyle şiddet normaldir" düşüncesine katılmazken, dönem 4 öğrencilerinin tümünün bu görüşe katılmadığı anlaşıldı. Dönem 5 öğrencilerinin daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları ve iki grup arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edildi ($p=0,012$).

Konu ile ilgili daha önce herhangi bir eğitim aldığını ve almadığını belirten katılımcı tutumları karşılaştırıldı. İlginç bir şekilde, eğitim aldığını ifade edenlerin %73,3'ü "Bazı durumlarda şiddete başvurmak çözüm yolu olabilir" düşüncesine katılmazken, eğitim almayanlarda bu oranın %81,8 olduğu tespit edildi. İki grup arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı bulunmadığı gözlemlendi ($p=0,482$). Benzer şekilde eğitim aldığını ifade edenlerin %73,3'ü "Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli sebepleri olabilir" görüşüne katılmazken, eğitim almayanların ise %87,0'ının katılmadığı tespit edilmekle, aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı anlaşıldı ($p=0,234$). Eğitim aldığını ifade eden katılımcıların %46,7'si "Kadın bir yere gideceği zaman eşinden izin almalıdır" düşüncesine katılmazken, eğitim almayanlarda bu oranın %42,9 olduğu

saptandı. Her ne kadar diğer tutumlardan farklı olarak eğitim almayanlara göre alanların katılmama oranı yüksek olsa da iki grup arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edildi (χ^2 : 0,074, SD:1, p=0,785). Bu değerlere bakıldığında sadece eğitim vermenin yeterli olmadığı, aynı zamanda etkili ve algı ve davranışları olumlu yönde değiştirebilecek eğitimlerin verilmesi gerektiği gerçeğini ortaya koymuştur. Herhangi bir eğitim aldığını ve almadığını belirten katılımcıların çalışmada yer alan tüm tutumlara verdikleri cevaplarda gruplar arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadıkları saptandı.

Tablo 3. Katılımcıların Sözel ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarının İncelenmesi													
Sözel ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlar	Katılıyorum				Katılmıyorum				Fikrim Yok				p değeri
	Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Kadın söz dinlemiyorsa erkeğin onu dövmesi sorunu çözebilir.	2	4.8	-	-	36	85.7	50	100.0	4	9.5	-	-	.007*
Bazı durumlarda kadına bir tokat atmanın sakıncası olmaz.	4	9.5	-	-	32	76.2	50	100.0	6	14.3	-	-	.000*
Tartışma sırasında öfke nedeniyle şiddet normaldir.	1	2.4	-	-	35	83.3	50	100.0	6	14.3	-	-	.003*
Alkollü bir erkeğin eşini dövmesi affedilebilir bir durumdur.	2	4.8	-	-	40	95.2	50	100.0	-	-	-	-	.206*
Evlilik yürümüyorsa çocuk yapmak sorunları çözebilir.	6	14.3	1	2.0	26	61.9	47	94.0	10	23.8	2	4.0	.000
Bazı durumlarda kadına bağırıp çağırmak normaldir.	15	35.7	2	4.0	20	47.6	46	92.0	7	16.7	2	4.0	.000

Kadın erkeklerle tartışmamalıdır.	8	19.0	4	8.0	28	66.7	43	86.0	6	14.3	3	6.0	.028
Kadın söz dinlemiyorsa baskı altına alınması gerekir.	6	14.3	1	2.0	31	73.8	49	98.0	5	11.9	-	-	.001
Kadınlar kesinlikle ailelerinin istedikleri erkek ile evlenmelidir.	1	2.4	3	6.0	39	92.9	46	92.0	2	4.8	1	2.0	1.00*
Ufak tartışmalar her evde olabilir.	38	90.5	48	96.0	1	2.4	1	2.0	3	7.1	1	2.0	1.00*

Tablo 4. Katılımcıların Cinsel Şiddete Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Cinsel Şiddete Yönelik Tutumlar	Katılıyorum				Katılmıyorum				Fikrim Yok				p değeri
	Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Kadının açık giyim tarzı tacize uğraması için yeterli bir nedendir.	2	4.8	-	-	33	78.6	50	100.0	7	16.7	-	-	.001*
Kadın istemese bile erkeklerle ilişkiye girmesi onun görevidir.	4	9.5	1	2.0	32	76.2	49	98.0	6	14.3	-	-	.001
Geç saatlerde dışarıda olan bir kadının tacize uğraması normaldir.	6	14.3	-	-	33	78.6	50	100.0	3	7.1	-	-	.001*
Cinsel bir saldırıya uğrayan kadının bu durumda kabahati	3	7.1	-	-	34	81.0	49	98.0	5	11.9	1	2.0	.010*

vardır.														
---------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Fisher'in kesin testi kullanılmıştır.

* Fisher'in kesin testi kullanılmıştır.

3. TARTIŞMA ve SONUÇ

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2005 yılında yapmış olduğu çok merkezli çalışmada kadınların yaşamları boyunca birlikte yaşadıkları kişiler (eş veya erkek arkadaş) tarafından %13 ile %61 arasında fiziksel şiddete, %6 ile %59 oranında cinsel şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Mağdurların %15 ile %71 oranında fiziksel, cinsel ya da her iki şiddet türünü birlikte yaşadıkları belirtilmektedir (Akbağ ve Barakas, 2010; Efe ve Ayaz, 2010). Dünya Sağlık Örgütü'nün 2017 kadına yönelik şiddet prevalansına bakıldığında en yüksek oranın %37 ile Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesinde olduğu, diğer bölgelerde ise Çin'de %24,6, Avrupa'da %25,4, Amerika'da %29,8 ve Afrika'da %36,6 olarak belirlenmiştir (A research team, 2015; UDHR, 2018).

Kadına yönelik şiddetle ilgili Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2015 verilerine göre her 10 kadından dördünün şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir (TUİK, 2015). Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 2014 yılında yapmış olduğu kadına yönelik aile içi şiddet verilerinde; eşi veya partneri tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadın olguların oranı %35,5 olarak belirtilmiştir. Yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirten kadınların oranı Orta Anadolu Bölgesinde %42,8 ile en yüksek iken, Doğu Karadeniz bölgesi ise %26,8 oranı ile şiddetin en az olduğu bölge olarak belirlenmiştir (Ayrancı vd, 2002; Boyacıoğlu, 2016)

2016 verilerinde ise, eşler arasında anlaşmazlık olduğunda sessiz kalma; erkeklerde %55,1, kadınlarda %64,2, seslerini yükselterek veya bağırarak tepki

verme; erkeklerde %75,3, kadınlarda %66,2, fiziksel şiddet uygulama; erkeklerde %3,6, kadınlarda ise %2,4 oranında olduğu belirlendi (Ayrancı vd., 2002; Boyacıoğlu, 2016; TÜİK, 2015).

2016 verilerine göre ölkemizin şiddet haritasına bakıldığında; fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en yüksek oranda Güneydoğu Anadolu bölgesinde olduğu belirlenmiştir. Bu bölgede yaşayan erkeklerin %8,6'sı, kadınların ise %7,5'inin eşlerine fiziksel şiddet uyguladığı belirtilmiştir. Ege bölgesi %1,7 oranı ile erkeklerde, Doğu Marmara ise %0,7 oranı ile kadınlarda fiziksel şiddet uygulamanın en düşük olduğu belirlendi (Boyacıoğlu, 2016; Güler vd., 2005).

Üzücü ve şaşırtıcı olan şu ki; kadınların yaşam alanlarında ve birlikte yaşamak zorunda olduğu ve hayatını paylaştıkları kişiler yani eşlerinden, kardeşlerinden ve babalarından şiddet gördüğu belirlendi (BM, 2000; Boyacıoğlu, 2016).

Şüphesiz sonuçları en ağır olan şiddet türü şiddetin ölümlerle sonuçlanmasıdır. 2010-2016 yılları arasında yaklaşık 1915 kadının öldürüldüğu, öldürülen her iki kadından birinin katilinin eşi veya erkek arkadaşı olduğu belirtilmektedir. Cinayetlerin daha çok ayrılık veya boşanma aşamasındaki kadınlara karşı gerçekleştiği bildirilmektedir (Boyacıoğlu, 2016; Çivivd, 2008; Kaur ve Garg, 2010).

Kadınlara yönelik algı düzeyinin belirlenmesi amacıyla Türkiye'de yapılan bir çalışmada; görüşmeye katılmayı kabul eden, yaşları 25 ile 35 arasında değişen, erkek grubun büyük çoğunluğu kadına yönelik şiddetin kabul edilemez bir durum olduğunu belirtmişlerdir. Bu gruptaki genç erkekler kadına yönelik şiddet olgusunun ölkemiz için çok önemli bir toplumsal ve sosyal sorun olduğu görüşünde olduklarını belirtmişlerdir (A research team, 2015).

Dünyada ve Türkiye’de yapılan çalışmalarda kadınlara şiddetin nedenleri konusunda çeşitli nedenler ileri sürülmüştür. Bunlar arasında eğitim düzeyinin düşük olması, ekonomik nedenler, kadınların kendilerini değersiz görmesi, boşanma konusunda olumsuz algı, kendi ailelerinde şiddet varlığı gibi nedenler ileri sürülmüştür (Harcar, 2008; Noroien ve Schei, 2008; Kaur ve Garg, 2010). Bireylerin eğitim düzeyleri, evli olup olmamaları, sosyoekonomik düzeyleri, kendi ailelerinde şiddetin varlığı veya yokluğu kadına yönelik şiddet varlığını etkileyen faktörler olarak tespit edilmiştir (A research team, 2015). Eğitim seviyesi arttıkça bireyler kadına yönelik şiddetin nedenlerini erkeklerin yetiştirilme biçimi, güç ilişkileri, gelenekler ve toplumun yapısına dayalı parametrelerle açıklamaya çalıştıkları tespit edilmiştir (TÜİK, 2015). Eğitim düzeyi düşük olan ve ekonomik sıkıntıları da olan bireyler kadına yönelik şiddetin nedenlerini, çalışma yükünün erkekler üzerinde yarattığı olumsuz etkilere ve ekonomik sorunlara bağlı olduğu düşüncesinde olduğu gözlemlendi. (A research team, 2015). Literatürdeki benzer çalışmalarda çocukluk döneminde şiddete tanıklık etme, sosyoekonomik düzeyin düşük olması, süregelen aileler arası anlaşmazlıklar, kıskançlık, ekonomik uyuşmazlıklar, namus, misilleme, kırılmış aşk sorunları, ailesel ve kişilerarası düşmanlıklar ve alkol kötüye kullanımı kadına yönelik şiddeti arttırdığı belirtilmiştir. (Karbeyaz vd., 2018; Lök vd., 2016; Noroien A.I, Schei B, 2008). Belirtilen etkenlerde bölgesel ve sosyokültürel farklılıkların etkili olduğunu düşünmekteyiz.

Sunulan bu çalışmada katılımcıların algı düzeyleri cinsiyete göre gruplandırılarak değerlendirildiğinde; kadın öğrencilerin %78,0’ı, erkeklerinse %57,1’i “Kadın erkek eşitliğine inanırım” fikrinde olduğu belirlendi. Katılımcıların tamamı “Kadına yönelik şiddetin olması beni rahatsız eden bir durumdur” görüşünde olduğunu belirtmiştir. Yine katılımcıların %98,9’unun “Kadına şiddet önemli bir halk sağlığı sorunudur” şeklinde görüş belirttikleri saptandı. Ancak şaşırtıcı bir şekilde erkek öğrencilerin %35,7’nin “Bazı durumlarda şiddete başvurmak

çözüm yolu olabilir” düşüncesinde olduklarını belirttiği tespit edildi. Kadın öğrencilerde bu oranın %6 olduğu saptandı. Aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edildi. Aynı doğrultuda erkek öğrencilerin %32,3 “Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli sebepleri olabilir” görüşüne katıldığı, kadın öğrencilerin ise tümünün bu görüşe katılmadığı saptandı. "Kadın söz dinlemiyorsa erkeğin onu dövmesi sorunu çözebilir", "Tartışma sırasında öfke nedeniyle şiddet normaldir", "Kadınlar kesinlikle ailelerinin istedikleri erkek ile evlenmelidir" fikirlerine katılımcıların büyük çoğunluğunun katılmadığı gözlemlendi. Bu çalışmada incelenen kadına yönelik şiddet konusundaki tutumların büyük çoğunluğunda anlamlı şekilde erkek katılımcıların kadınlara göre yanlış tutumda oldukları tespit edildi.

Kadına şiddet konusunda herhangi bir eğitim aldığını ve almadığını belirten katılımcıların çalışmada yer alan tüm tutumlara verdikleri cevaplarda iki grup arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadıkları ve benzer oldukları saptandı. Bu değerlere bakılarak sadece teorik eğitim vermenin yeterli olmadığı görüldüğünden; katılımcıların algı ve davranışlarını olumlu yönde değiştirebilecek eğitimlerin nasıl verilmesi gerektiği tartışılmalıdır.

Sonuç olarak; kadın ve erkek öğrencilerin kadına şiddet konusunda ayrıştıkları önemli noktaları özetleyecek olursak;

- 1- Kadın katılımcıların %20,0'i, erkeklerin ise %2,4'ü karşı cinsten doğmuş olmayı isteyeceği belirlenmekle, kadınların daha yüksek oranda bu görüşte olduğu,
- 2- “Bazı durumlarda şiddete başvurmak çözüm yolu olabilir” düşüncesine erkek öğrencilerin %64,3'ü katılmazken, kadın öğrencilerde bu oranın %94,0 olduğu saptandı. Erkeklerin daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları,

3- "Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli sebepleri olabilir" görüşüne erkek öğrencilerin %66,7'si katılmazken, kadın öğrencilerin tümünün katılmadığı saptandı. Erkeklerin daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları,

4-"Çocukların bakımının erkekten ziyade kadının öncelikli görevidir",

5- "Erkeklerin ev işi yapması gerekmez",

6-"Kadın kocasından önce eve gelmelidir" 4, 5 ve 6. maddedeki tutumlara kadınların daha yüksek oranda katılmadıkları,

7- "Kadın bir yere gideceği zaman eşinden izin almalıdır" Erkeklerin daha düşük oranda bu görüşe katılmadıkları,

8- "Kadınların çalışıp para kazanması gerekmez", "Kadının eşinden fazla para kazanması doğru değildir", "Erkek istemiyorsa kadın çalışmamalıdır" düşüncelere kadınların daha yüksek oranda katılmadıkları,

9- "Kadın erkek eşitliğine inanırım" fikrine, erkeklerin kadınlara göre daha düşük oranda bu görüşe katıldıkları belirlendi.

Erkek ve kadın öğrencilerin kadına şiddet konusunda görüş farklılıkları değerlendirildiğinde; tutumların büyük çoğunluğunda anlamlı şekilde erkek katılımcıların kadınlara göre erkek egemen görüşte oldukları tespit edildi. Bu çalışma sonuçlarına göre sadece teorik eğitim vermenin yeterli olmadığı; katılımcıların algı ve davranışlarını olumlu yönde değiştirebilecek eğitimlerin verilmesi gerektiği konusu ayrıntılı tartışılmalıdır. Son olarak dünyada ve ülkemizde konunun bir halk sağlığı sorunu haline geldiği göz önüne alındığında, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için çok yönlü, interdisipliner ve kurumlar arası yeni önlemlerin alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Etik onay

Çalışma için Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar etik kuruldan onay alındı (Karar sayısı: 2017-9-12).

Finansman

Araştırma için hiçbir kurum veya kişiden maddi destek alınmadı.

Çıkar çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etti.

KAYNAKÇA

A research team. (2015). Hacettepe University Institute of Population Studies, Ministry of Family and Social Policies, Research on Domestic Violence Against Women in Turkey. Ankara, Turkey.

Akbağ, M. ve Barakas, R. (2010) "An Examination on the Perception of Violence and its Relation to Self-Esteem among Turkish Women", Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(2): 1- 14.

Altınay, A. G. ve Arat, Y. (2007). Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması.

Ayrancı, Ü., Günay. Y. ve Ünlüoğlu, İ. (2002). "Hamilelikte Aile İçi Eş Şiddeti: Birinci Basamak Sağlık Kurumuna Başvuran Kadınlar Arasında Bir Araştırma", Anadolu Psikiyatri Dergisi, 3:75- 87.

Aziz, A. (1994). "Kadın Şiddet ve İletişim, Dünya'da ve Türkiye'de Güncel, Sosyolojik Gelişmeler". Sosyoloji Derneği Yayınları. Ankara. 502.

BM (Birleşmiş Milletler). (2000)“Kadın 2000: 21. Yüzyıl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış” Pekin + 5 Başlıklı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Özel Oturum Kararları.

Boyacıoğlu, İ. (2016). “Dünden Bugüne Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Ulusal Kadın Çalışmaları: Psikolojik Araştırmalara Davet”. Türk Psikoloji Yazıları, 19 (Special Issue), 126-145.

Çivi, S., Kutlu, R. ve Marakoğlu, K. (2008). “The Frequency of Violence Against Women and the Factors Affecting This: A Study on Women Who Applied to Two Primary Health Care Centers”, Gülhane Tıp Dergisi, 50: 110 – 116.

Djikonovic, B., Jansen, H. A. F. M., ve Otasevic, S. (2010) “Factors Associated with Intimate Partner Violence Against Women in Serbia: A Cross-Sectional Study”, J. Epidemiol Community Health, 64, 728- 735.

Efe, Ş. Y. ve Ayaz, S. (2010). “Kadına Yönelik Şiddet ve Kadınların Aile İçi Şiddete Bakışı”, Anadolu Psikiyatri Dergisi, 11: 23- 29.

Ellsberg, M., Jansen, H. A., Watts C.H. ve Garcia-Moreno, C. (2008). “Intimate Partner Violence and Women's Physical and Mental Health in the WHO Multi-Country Study on Women's Health and Domestic Violence: An Observational Study”, Lancet, 5;371 (9619):1165-1172.

- Güler, N. (2010). "Gebelikte Eşi Tarafından Kadına Uygulanan Fiziksel, Duygusal, Cinsel ve Ekonomik Şiddet ve İlişkili Faktörler", Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 3 (2), 72-77.
- Harcar, T., Cakır, O., Surgevil, O. ve Budak, G., (2008). "Concepts and Issues in Violence toward Women: The Situation in Turkey", Toplum ve Demokrasi, 2 (4), 51-70.
- Kaur, R. ve Garg, S. (2010). "Domestic Violence Against Women: A Qualitative Study in a Rural Community", Asia - Pacific Journal of Public Health, 22 (2), 242- 251.
- Karbeyaz, K., Yetiş, Y., Güneş, A. ve Şimşek, Ü. (2018). "Intimate partner femicide in Eskisehir, Turkey 25 years analysis". J Forensic Leg Med, 60:56-60. Doi.10.1016/j.jflm.2018.10.002.
- Kanbay. Y., Işık, E., Yavuzaslan M. ve Keleş S. (2012). "Determination of the Opinions and Attitudes of Nursing Students about Domestic Violence against Women". Gümüşhane University Journal of Health Sciences, 1(2):107-119.
- Lök, N., Başoğul, C. ve Öncel, S. (2016). "Effects of Domestic Violence on Children and Significance of Psychosocial Support". Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 8(2), 156-161.
- Noroien, A. I., ve Schei, B. (2008). "Partner Violence and Health: Result from the First National Study on Violence Against Women in Norway", Scandinavian Journal of Public Health, 36: 161- 168.

TÜİK (Turkey in Statistics) (2015). Erişim tarihi 29.08.2018.
https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7330775/7339623/Turkey+_in_statistics_.2015.

UDHR (Universal Declaration of Human Rights). (2000). Erişim tarihi 29.08.2018.
http://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf

WHO (World Health Organization). WHO Multi-Country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women, Initial Result on Prevalance, Health Outcomes Women's Responses, Genova 2005.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Violence against women has started to gain importance in recent years and, same time, it has become a social problem, not just a problem. Violence is a multi-faceted concept. The limits and classification of violence against women are made in different ways. According to the social structure and characteristics, which behaviors may be accepted as violence, we can define the actions as incompatible with human dignity as stated in the Universal Convention on Human Rights.

Violence; describe all actions that could be verbal, physical, emotional, economic and sexually practicable, painful to the person or incompatible with human dignity. It may include the threat of exposing or exposing the person to such acts, or may include arbitrary deprivation of liberty, education and prevention of the right to work and produce. Violence against women; is a gender-based act of actions incompatible with human dignity listed above.

We goaled to determine the perception level of 4th and 5th grade students of Adiyaman University Medical Faculty on violence against women by questionnaire and discuss the data obtained in the light of the literature so as to increase the awareness of violence against women in health service.

Method

A two-part questionnaire was prepared to determine the level of perception of 4th and 5th grade students of Faculty of Medicine. Adiyaman Medical Faculty on violence against women After approval of the Ethics Committee of Non-Interventional Clinical Investigations taken in December 2017, those the 4th and 5th grade students who accepted to participate in the survey were included

in the study from. Between 01.01.2018 and 15.01.2018, the questionnaire was administered in groups on the basis of investigator control. The exclusion criteria are non voluntarily giving an acknowledgment to the survey study and not being a 4th and 5th grade student at the Faculty of Medicine.

Findings (Results)

With 46 students each, a total of 92 students from 4th and 5th grade students participated in the survey. Of the participants in this study, 50 (54.3%) were women and 42 (45.7%) were men. The students in the study are between the ages of 21-30; the mean age was 22.76 ± 1.39 . It was determined that 20.0% of the female participants and 2.4% of the men would want to be born the opposite gender. It was found that 47.6% of male participants and 88.0% of women disagreed with the statement "Women should not work if the man does not want it".

Whole participants stated that "The violence against women is a social condition" and 98.9% of the participants stated that "violence against women is an important public health problem". While 64.3% of the male students did not agree with the idea of resorting to violence in some case, it was found that this ratio was 94.0% in female students. It was found that males did not participate in this opinion at a lower rate and the difference between them was statistically significant ($\chi^2: 12,807$, $SD:1$, $p<0,001$). In the same direction, 66.7% of the male students did not agree with the idea that there may be valid reasons for the violence against women. All of the female students did not participate.

When the attitudes towards economic violence are examined; 63.0% of the students stated that the man's home support. 42.4% of the participants think that women can spend as much as they like and 43.5% will not spend.

Conculusion and Discussion

According to data 2015 from Turkey Statistical Institute, on violence against women, found that four out of every 10 women exposed to violence. Family and Social Policy Ministry data on violence against women which was made in 2014; The rate of female cases exposed to physical violence by her husband or partner is stated as 35.5%. The percentage of women who stated that they had been subjected to physical violence at any time of their lives was 42.8% in Central Anatolia, and 26.8% in the Eastern Black Sea region.

The sad and amazing thing is that women face violence from the people they have to live togheter and share their lives with. these people are frequently their spouses, siblings and fathers were identified.

Violence is a multi-layered public health problem with physical, psychological, sociocultural and economic costs. Considering that violence against women in the world and in our country has become a public health problem. We believe that multidirectional interdisciplinary and institutional perspective new measures should be taken in order to prevent violence against women.

In conclusion; when the differences of opinions of male and female students about violence against women were evaluated; In the majority of attitudes, it was determined that male participants had a male dominated view compared to women. According to the results of this study, it is not enough to provide only theoretical education; It should be discussed in detail that trainings that can change the participants' perceptions and behaviors in a positive way should be given.